

รายงานสรุปผลการดำเนินงาน
โครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม
นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปีการศึกษา 2567

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ฉบับนี้ เป็นการสรุปรวบรวมผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ ผลผลิตงานผ้า เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะประสบการณ์การประกอบอาชีพ นักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีคุณธรรมของผู้ประกอบการ คือ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มุ่งมั่น กตัญญูและนำภูมิปัญญาและแหล่งเรียนมาประยุกต์ใช้ ผลิตผลงาน สาธิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ พัฒนาต่อยอดชิ้นงานที่หลากหลาย สร้างรายได้ระหว่างเรียนและนำความรู้สร้างอาชีพได้ในอนาคต

ขอขอบคุณนางศรีัญญา ทับน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน คณะครู บุคลากร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่เสียสละเวลา กำลังกาย และกำลังใจ จนทำให้การรายงานผลการดำเนินงานโครงการครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ว่าเอกสารสรุปผลการดำเนินงานโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน ฉบับนี้ จะสามารถเป็นข้อมูลในการพัฒนางานด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำของนักเรียนอย่างเต็มรูปแบบต่อไป

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน

๒๐ กันยายน ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	(ก)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์.....	๑
๑.๓ เป้าหมายของตัวชี้วัดความสำเร็จ.....	๑
๑.๔ งบประมาณ.....	๒
๑.๕ สถานที่ดำเนินการ.....	๒
๑.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	๒
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๖
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๘
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	๒๐

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และจัดตั้งโรงเรียนที่มีความพร้อมเป็นศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการ เพื่อทำหน้าที่ขยายผล และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียนผู้สนใจและชุมชนสามารถจัดการเรียนการสอนงานอาชีพแนวใหม่ และจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการด้วยการฝึกปฏิบัติจริง สามารถผลิตผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา โดยมีเป้าหมายชัดเจนในการให้นักเรียนเรียนรู้และพัฒนา มุ่งให้เกิดคุณลักษณะสำคัญ ๔ ด้าน คือ ๑) มีทักษะ พื้นฐานการเป็นผู้ประกอบการหรือทำธุรกิจ “คิดเป็น ทำได้ ขายเป็น” ๒) มีคุณธรรมสู่ความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการ ๓) มีความคิดสร้างสรรค์ใช้นวัตกรรมสร้างผลงานขายได้เชิงพาณิชย์ ๔) รู้จักจดทรัพย์สินทางปัญญาของตนและไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน มีนักเรียนส่วนใหญ่ เป็นชาติพันธุ์ เช่น ม้ง กะเหรี่ยง คนเมือง ฯลฯ ประกอบอาชีพทำไร่ มีฐานะค่อนข้างยากจน โรงเรียนได้จัดโครงการนักรุกกิจน้อย มีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน สามารถนำความรู้ด้านการปักผ้าและเย็บผ้าไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดอาชีพและสร้างรายได้แก่ตนเอง

ดังนั้น อาชีพผลิตภัณฑงานผ้า เช่น การปักผ้า การเย็บผ้า และการย้อมผ้า ฯลฯ จึงต้องการฝึกฝน ทักษะอาชีพให้กับนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะได้ประสบการณ์การทำงาน รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มองเห็นช่องทางสร้างอาชีพ นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการประกอบอาชีพ มีการวางแผนและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ได้เรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมจากการปฏิบัติจริง

๑.๒ วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชุมชน

๒.๒ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ด้านการปักผ้า การเย็บผ้าและการย้อมผ้าไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒.๓ เพื่อให้เกิดอาชีพ สร้างรายได้แก่นักเรียน ครอบครัว และชุมชน

๑.๓ เป้าหมายของตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑ เชิงปริมาณ

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑงานผ้า ร้อยละ ๘๐

๒ เชิงคุณภาพ

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑงานผ้า สามารถปักผ้า การเย็บผ้าและย้อมผ้าได้

๓ ตัวนี้วัดความสำเร็จ

- ๑ นักเรียนอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชุมชน
- ๒ นักเรียนสามารถนำความรู้ด้านการปักผ้า การเย็บผ้าและการย้อมผ้าประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน
- ๓ นักเรียน ครอบครัว และชุมชน ได้รับการส่งเสริมอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น

๑.๔ งบประมาณ

งบประมาณ 6,000 บาท จำแนกตามรายการใช้จ่าย ดังนี้

ที่	รายการ/กิจกรรม	เงินงบประมาณ			
		ตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ	รวม
1	1. อุปกรณ์เพื่อใช้ในการทำงาน (เย็บผ้า) เช่น อุปกรณ์ซ่อมเครื่อง เย็บผ้า เข็ม ด้าย กรรไกร ฯลฯ	-	-	3,000	3,000
2	2. อุปกรณ์เพื่อใช้ในการทำงาน (ปักผ้า) เช่น สะตึง กระดาษลอก ลาย เข็มปัก ไยสังเคราะห์ ดินสอ เข็้นผ้า ปากกาเขียนผ้า ฯลฯ	-	-	3,000	3,000
รวม		-	-	6,000	6,000

๑.๕ สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน ต.น้ำดิบ อ.ป่าซาง จ.ลำพูน

๑.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑ นักเรียนอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชุมชน
- ๒ นักเรียนสามารถนำความรู้ด้านการปักผ้า การเย็บผ้าและการย้อมผ้าประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๓ นักเรียน ครอบครัว และชุมชน ได้รับการส่งเสริมอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น

บทที่ ๒

ความรู้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการดำเนินงานโครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้รายงานได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางและกรอบแนวคิดในการดำเนินการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

๑. โครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
๒. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ
๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. โครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ดำเนินโครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และจัดตั้งโรงเรียนที่มีความพร้อมเป็นศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการเพื่อทำหน้าที่ขยายผล และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียนผู้สนใจและชุมชนสามารถจัดการเรียนการสอนงานอาชีพแนวใหม่ และจัดประสบการณ์ ให้นักเรียนเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการด้วยการฝึกปฏิบัติจริง สามารถผลิตผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา โดยมีเป้าหมายชัดเจนในการให้นักเรียนเรียนรู้และพัฒนา มุ่งให้เกิดคุณลักษณะสำคัญ ๔ ด้าน คือ ๑) มีทักษะ พื้นฐานการเป็นผู้ประกอบการหรือทำธุรกิจ “คิดเป็น ทำได้ ขายเป็น” ๒) มีคุณธรรม สู่ความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการ ๓) มีความคิดสร้างสรรค์ใช้นวัตกรรม สร้างผลงานขายได้เชิงพาณิชย์ ๔) รู้จักจดทรัพย์สินทางปัญญาของตนเองและไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

วัตถุประสงค์ ๑) เพื่อต่อยอดการจัดการเรียนรู้งานอาชีพของครู โดยการสร้างแนวคิดใหม่และพัฒนา รูปแบบ การสอนงานอาชีพในโรงเรียนให้นักเรียนเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ สามารถสร้างสรรค์ผลงาน อย่างสร้างสรรค์ เชิงพาณิชย์ ผลิตเองได้ และขายได้อย่างครบวงจร ๒) เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถบ่มเพาะนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสบการณ์ด้านอาชีพ ในเรื่องการค้า การดำเนิน การด้าน ธุรกิจในการเป็นผู้ประกอบการที่มีคุณธรรม เหมาะสมกับวัย ๓) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการสร้างสรรค์ ผลงานของครูและนักเรียน โดยความร่วมมือ กับเครือข่ายภาครัฐและเอกชน ในการสร้างทรัพย์สินทางปัญญา ให้กับประเทศไทย ๔) เพื่อปลูกฝังการรักษาทรัพย์สินทางปัญญาของตนเอง ของประเทศและการไม่ละเมิด ทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ๕) เพื่อสืบสานรักษาต่อยอดงานศิลปหัตถกรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นไทย ส่งเสริมการผลิต และนำเสนอผลงานด้านผลิตภัณฑ์งานอาชีพของนักเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๑) ครูมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถบ่มเพาะนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มี ประสบการณ์ด้านอาชีพ ในเรื่องการค้า การดำเนิน การด้านธุรกิจในการเป็นผู้ประกอบการที่มีคุณธรรม เหมาะสม กับวัย ๒) ครูและนักเรียนพัฒนาขีดความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยความร่วมมือกับเครือข่าย ภาครัฐและเอกชน ในการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาให้กับประเทศไทย ๓) โรงเรียนผลิต พัฒนานวัตกรรมการ เรียนรู้ด้านงานอาชีพและผลิตภัณฑ์ ปลูกฝังให้นักเรียน รู้จักการรักษาทรัพย์สินทางปัญญาของตนเอง ของ ประเทศและการไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

โครงการอาชีพเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถใช้ในการเติมเต็มความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ ในการจัดกิจกรรมตามความถนัดและ ความสนใจของนักเรียน หรือชุมนุม/ชมรม มีหลักการสำคัญ คือ ๑. จัดตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ๒. จัดให้นักเรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา ๓. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ๔. จัดให้เหมาะกับวัย และวุฒิภาวะของนักเรียน รวมทั้งบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน หรือชุมนุม/ชมรม เพื่อให้นักเรียน รู้จักอาชีพ มีทักษะพื้นฐานการปฏิบัติงานตามอาชีพและสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รวมถึงสร้างเสริมนิสัยในการทำงาน การใช้เทคโนโลยีการรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน ระเบียบ วินัย ในการทำงานซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของอาชีพต่าง ๆ สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมอาชีพตามความสนใจโดยสถานศึกษาเสนอ กิจกรรมอาชีพให้นักเรียนเลือก หรือนักเรียนมีความสนใจตรงกันรวมกลุ่มกันเสนอกิจกรรมอาชีพ จากสถานศึกษาจัดให้ซึ่งอาจเรียกชื่อเป็นชุมนุมอาชีพ หรือชมรมอาชีพ แล้วแต่ตกลงกันในกลุ่ม

โครงการอาชีพเป็นเครื่องมือและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนกระบวนการทำงานและวางรากฐานทักษะทางอาชีพแก่นักเรียนทั้งอาชีพที่มีลักษณะเป็นงานผลิตและ/หรืองานบริการ รวมถึงการปลูกฝังเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพแก่นักเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้งานอาชีพ ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในอาชีพตามความต้องการหรือความสนใจของนักเรียนจนครบกระบวนการ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ๑. การวิเคราะห์การวางแผน ๒. การปฏิบัติงาน ๓. การจัดการกับผลผลิต ๔. การจัดจำหน่าย ๕. การให้บริการ รวมทั้งการจัดการรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตหรือการให้บริการ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา การปฏิบัติโครงการอาชีพ ซึ่งโครงการอาชีพอาจจัดทำโดยการรวมกลุ่มนักเรียนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน ได้ในหนึ่งห้องเรียนอาจมีโครงการอาชีพแตกต่างกันได้ตามความถนัด ความพร้อมและความสนใจของนักเรียน สถานศึกษาสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำโครงการอาชีพในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยตรง หรืออาจเป็นโครงการที่บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ การเสริมทักษะอาชีพด้วยโครงการอาชีพ จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะของ นักเรียน ควรจัดตามความจำเป็น ไม่ควรให้มากเกินไป หรือในการดำเนินงานต้องไม่มีค่าใช้จ่ายสูงเกินไปและครูผู้สอนต้องดูแลให้คำปรึกษาตลอดกระบวนการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของนักเรียน ตัวอย่าง การเสนอโครงการอาชีพ มีหัวข้อสำคัญ ดังนี้ ๑. ชื่อโครงการอาชีพ ๒. ผู้จัดทำ / ที่ปรึกษา ๓. เหตุผล ความสำคัญ ๔. วัตถุประสงค์ ๕. เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์สถานที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ๖. วิธีการดำเนินงาน ๗. แผนการปฏิบัติงาน (ระยะเวลาในการดำเนินงาน) ๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๙. เอกสารอ้างอิง เมื่อดำเนินโครงการอาชีพเสร็จแล้ว สถานศึกษาอาจจัดนิทรรศการเพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยน องค์ความรู้จากการทำโครงการอาชีพโดยจัดท ำโปสเตอร์ประกอบ การน าเสนอต่อหน้ากลุ่มคนรวมทั้ง แสดงผลงาน ผลิตภัณฑ์หรือข้อค้นพบจากการทำโครงการอาชีพ

ลักษณะโครงการเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ ควรมีลักษณะงานดังนี้ ๑. เป็นอาชีพ/งานที่นักเรียนถนัด สนใจ และสอดคล้องกับพัฒนาการ และความต้องการของนักเรียน ๒. งานที่เรียนรู้ไม่เป็นอันตราย ๓. ภาระงานเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และไม่สร้างความเสียหายแก่ระบบงานและไม่ส่งผลกระทบต่อตนเอง ๔. กำหนดช่วงเวลาการทำงานที่เหมาะสมในแต่ละวัน ในการจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะทางอาชีพในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นั้น สถานศึกษาสามารถจัดได้หลากหลายตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามการพัฒนาและนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้อง เข้าใจบทบาทของตนเอง และต้องประสานความ

ร่วมมือกันอย่างจริงจัง ซึ่งหน่วยงานทั้งระดับท้องถิ่นและ สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน ให้การจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ความต้องการของ ตลาดงาน สถานการณ์แรงงานของประเทศด้วย

๒. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ

๑.๑ ความหมายของการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพที่น่าสนใจไว้ดังนี้ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (๒๕๕๗ : ออนไลน์) หมายถึงความชำนาญ ซึ่งมาจากคำ ภาษาอังกฤษว่า skill นอกจากนี้คณะกรรมการจัด ทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยยังได้ ขยายความของคำ ว่า ทักษะ (skill) มากขึ้นว่า หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติอย่างใดอย่าง หนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคม ที่เกิดขึ้นจากการ ฝึกฝน หรือการกระทำ บ่อย ๆ เช่น ครูมีทักษะการใช้คำ ถาม การนำ เข้าสู่บทเรียน การใช้สื่อการสอน นักเรียนมีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน การ คิดคำนวณ หรือทักษะทางสังคม ทักษะที่จะทำให้บุคคล ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการทำงาน โดยรวมแล้วประกอบด้วย สมรรถนะทักษะ(hard skill)และจรณทักษะ[จะระนะ-] (soft skill) บุคคลที่มีจรณ ทักษะ จะเป็นผู้ปฏิบัติงานได้ดีส่วนบุคคล ที่มีสมรรถทักษะจะเป็นผู้ปฏิบัติงานได้เก่ง

สหพัฒน์ ทิพยมาศ (๒๕๖๑ : ออนไลน์) สรุปความหมาย ทักษะ หมายถึง ความชัดเจน หรือ ความสามารถของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะทางด้านร่างกาย สติปัญญาและสังคม เกิดขึ้นได้ จากการเรียนรู้การฝึกฝน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสอนและการจัดการ ตัวอย่าง การใช้ทักษะเช่น ครูมี ทักษะการใช้คำ ถามการนำ เข้าสู่บทเรียน การใช้สื่อการสอน นักเรียนมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน การคิด คำนวณ หรือทักษะทางสังคม

คลังความรู้ออนไลน์ (๒๕๖๐ : ออนไลน์) ได้ให้ความหมาย ทักษะและอาชีพ ไว้ดังนี้ ทักษะ หมายถึง ความชัดเจน และความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งบุคคลสามารถสร้างขึ้น ได้จากการเรียนรู้ได้แก่ ทักษะ การอาชีพ การกีฬา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอ่าน การสอน การจัดการ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทาง ภาษา ทักษะทางการใช้เทคโนโลยี ฯลฯ อาชีพ หมายถึงการทำงานซึ่งมีผลตอบแทนออกมาในรูปของรายได้ เพื่อบุคคลนำไป ดำรงชีพทั้งของตนและครอบครัว งานที่ทำนั้นต้องเป็นงานที่สุจริต ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ สังคม โดยส่วนรวม โดยไม่ทำ ให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

อาชีพ หมายถึง งานหรือการทำ มาหากิน ทำธุรกิจ ตามความชอบหรือความถนัด ได้คำตอบแทน เป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน ตัวอย่างของอาชีพ เช่น อาชีพค้าขาย พนักงาน ลูกจ้างรายวัน เจ้าของธุรกิจตนเอง ที่ไม่ได้ทำงานเกี่ยวกับวิชาชีพ ไม่ต้องสอบเพื่อขอใบอนุญาต หรือใบประกอบ ตามที่กฎหมายรองรับ

นันทวันจันทร์กลิ่น (๒๕๕๗ : ๒๗) กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะการทำงาน สำหรับเยาวชนคน รุ่นใหม่เป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นที่ครูต้องได้รับพัฒนาเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตใน ด้านทักษะชีวิตที่ดีทักษะชีวิตจะ ช่วยให้เราารู้จักเจตคติและทักษะ ซึ่งจะสามารถจัดการกับ ปัญหารอบๆ ตัวให้อยู่รอดในสภาพสังคมและ วัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขโดยเรียน ตามพัฒนาการของ สมอง ครูจะต้องเรียนรู้วิธีการออกแบบ การเรียนรู้แบบ PBL ให้แก่ศิษย์แต่ละ กลุ่มอายุและตามพัฒนาการของสมองเด็กแต่ละคน ทักษะที่สำคัญ ดังกล่าว ประกอบด้วย ความ ยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคม และสังคมข้าม วัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาทักษะอาชีพ หมายถึง การจัดการศึกษาให้มีความรู้ความ ชำนาญ กระบวนการและความสามารถอย่างชัดเจน ในการดำเนินการงานด้านอาชีพใดอาชีพหนึ่งหรือ หลากหลาย อาชีพที่สนใจ นับตั้งแต่การวางแผน ขั้นตอน วิธีการจัดการ การลงมือทำ การตัดสินใจ การควบคุมดูแล

การตลาด ตลอดจนการติดตามผล เพื่อให้สามารถดำเนินการจนได้ผลผลิตหรือบริการ ที่เป็นที่ต้องการของ ลูกค้า

๑.๒ ความสำคัญของการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญ กับการจัดการศึกษาด้านสามัญ ศึกษาและ อาชีวศึกษาใน สัดส่วน ๕๐ : ๕๐ เพื่อต้องการให้นักเรียนสนใจเรียนสานอาชีพมากขึ้น เมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วสามารถมีงาน ทาทันทีที่ดั่งนั้น เพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญ ในการลดช่องว่างและความ แตกต่างของบุคคลในสังคมเพื่อพัฒนาประชากรในวัยเรียน ด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ ครอบคลุมทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต ๑, ม.ป.ป. :๑-๔)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.จรัสลักษณ์ รัตนาพันธ์(๒๕๕๗ : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การมี อาชีพ เป็นสิ่ง ที่ สำคัญ ในวิถีชีวิตและการดำรงชีพในปัจจุบัน เพราะอาชีพเป็นการสร้างรายได้เพื่อ เลี้ยงชีพตนเองและ ครอบครัว อาชีพก่อให้เกิดผลผลิตและการบริการ ซึ่งสนองต่อต่อความต้องการของผู้บริโภคและที่สำคัญคือ อาชีพมีความสำคัญ ต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติความสำคัญ ของอาชีพจึงเป็นฟันเฟืองสำคัญในการพัฒนา คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจชุมชนส่งผลถึงความ เจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ “อาชีพ” จึงเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่งโดยเฉพาะในการจัดการ เรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็น ช่วงเวลาในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนที่จะเลือก การประกอบอาชีพของตนเองต่อไปในอนาคต ในที่นี้จะ กล่าวถึงความสำคัญ ของการจัดการเรียนรู้ การอาชีพใน ๒ ประเด็น คือ ความสำคัญของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้การอาชีพในระดับ บุคคลและความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การอาชีพในระดับ ครอบครัวและชุมชน

๑.๓ แนวคิดในการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ

หลักการของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)การที่ จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้อง ให้ความสำคัญ กับการ เสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการ ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งใน ระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มี การเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญ ที่สุดคือ ทักษะ การเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการ พัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดชมมา ประยุกต์ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกัน ต่อการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ จะเกิดขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๙ : ๑๐)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ทุกสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมี ความรู้ด้าน อาชีพสามารถประกอบอาชีพได้ โดยเฉพาะนักเรียนที่ยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์ใน การศึกษาและต้องการหา รายได้ระหว่างเรียนโดยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑ : ๑๙)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตาม มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรม ในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและ ประสบการณ์อัน จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการ เจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลด ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วย หลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการ เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อนำ ไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือ สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการ ต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน ในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อัน ดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและ สภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึง ประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑ : ๖-๗)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายด้านความสามารถ ในการแข่งขัน ว่า กุญแจสำคัญ ในการแข่งขัน ในเวทีโลก คือคุณภาพและสมรรถภาพของคนไทย ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเด็กไทยให้มีความพร้อมรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุใน อนาคต คุณภาพและสมรรถภาพดังกล่าว หมายถึงความสามารถในการอ่านเขียน การคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ความสามารถทางเทคโนโลยีและการ สื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ ทั้งภาษาสากลและ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้นนอกจากนี้เด็กไทยควรมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ได้แก่ความรู้ตามแกนตามศตวรรษที่ ๒๑ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และการสร้าง นวัตกรรม และทักษะทางข้อมูลสื่อและเทคโนโลยี(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๘ : ๑๗)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ จำเป็นสำหรับเด็กไทยในศตวรรษที่ ๒๑ ควรมีทักษะที่ จำเป็นหลายด้าน ได้แก่ความรู้ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ อีก ส่วนหนึ่งในการที่จะพัฒนา ประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญ กับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอใน การขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งใน ระยะเวลาและระยะยาว จึงต้อง “พัฒนาคน” ให้มีความ พร้อม ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมและ สนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้ด้านอาชีพสามารถประกอบอาชีพได้ โดยเฉพาะนักเรียนที่ยากจน ขาดแคลนทุน ทรัพย์ในการศึกษาและต้องการหารายได้ ระหว่างเรียน

๑.๔ แนวทางในการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดแนวทางใน การจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มี ความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่ดีต่อการศึกษา ต่อ และการประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑ : ๒) โดยได้กำหนดสาระการเรียนรู้สำหรับส่งเสริม ด้านทักษะอาชีพไว้ในสาระการเรียนรู้ อาชีพ และเทคโนโลยี สาระที่ ๔ การอาชีพ มาตรฐาน ง.๔.๑ เข้าใจ มี ทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์เห็น แนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑ : ๑๙)

หลักสูตรการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ ได้กำหนดแนวทาง ในการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพเป็นวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านอาชีพ โดยเพิ่มรายวิชาชีพในสาระเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาและปรับสัดส่วนเวลาเรียนให้ภาคปฏิบัติมากกว่า ทฤษฎี ทั้งนี้ให้จัดทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกอบรมประสบการณ์การเรียนรู้และการทำงาน ด้านอาชีพมีแนวทางดังนี้

๑. การปรับโครงสร้างเวลาเรียนสถานศึกษาใช้โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตร สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเพิ่มรายวิชาชีพ ในหลักสูตรศึกษา (สาระเพิ่มเติม) ตามความพร้อมของสถานศึกษาและความต้องการของ นักเรียน รวมทั้งปรับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในสาระที่เกี่ยวกับวิชาชีพให้นักเรียนได้รับการฝึกประสบการณ์จากสถานประกอบการโดยตรง และปรับสัดส่วนเวลาเรียนภาคปฏิบัติให้มากกว่า ภาคทฤษฎี คือ

๑.๑ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนในสาระเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี

๑.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีเวลาเรียนในสาระเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า ๑,๖๐๐ ชั่วโมง

๒. ขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษา

๒.๑ ขั้นเตรียมการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน ความพร้อมของ สถานศึกษาและสถานประกอบการและความสนใจของนักเรียนทำความเข้าใจระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการจัดให้มีการประชุมวางแผน กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์/การรับ สมัคร/การส่งต่อที่ชัดเจนสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องจัดเตรียมความพร้อมนักเรียนครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ขั้นดำเนินการ ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการในการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการเพื่อดำเนินการรับสมัคร การสอบคัดเลือกนักเรียน ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องจัด บุคลากรรับผิดชอบการดูแลกำกับ ติดตาม ความก้าวหน้าของนักเรียนจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ เตรียมความพร้อมนักเรียนสู่ สถานประกอบการส่งต่อนักเรียนสู่สถานประกอบการดำเนินการฝึกประสบการณ์ ในสถาน ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน และการตัดสินผลการเรียน

๒.๓ ขั้นประเมินผลประเมินผลระหว่างและหลังการดำเนินการการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาเสนอแนวทางการแก้ปัญหา จากข้อค้นพบและสรุปผล รายงานผล

๓. วิธีการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาและจัด รายวิชาเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมี การฝึกทักษะพื้นฐานในงาน อาชีพให้นักเรียนเพื่อสามารถไปต่อยอดในสถานประกอบการ จัดการเรียนรู้เพื่อให้นัก เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลัก สูตร นิเทศกำกับติดตาม วัดผล ประเมินผลนา ผลที่ได้ไปวิเคราะห์สรุปผลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในปีต่อไป

สรุปว่า แนวทางในการจัดการศึกษาด้านทักษะอาชีพสามารถทำได้หลากหลายขึ้นอยู่กับเป้าหมาย สภาพ และบริบท ของแต่ละสถานศึกษา หรืออาจจะบูรณาการหลากหลายวิธีรวมกันก็ได้ เช่น จัดทักษะอาชีพ ในสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้หรือการ ส่งเสริมอาชีพอิสระตามความสนใจ เป็นต้น

๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัชดาพรรณ วัชพัฒน์ และ สมชาย ศรีครื้น (๒๕๕๕) รายงานการวิจัยพบว่า รูปแบบการสร้างนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม สร้างทรัพย์สินทางปัญญาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นโครงการที่ดีที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาของการเรียนการสอนในปัจจุบันที่ยังเน้นในการประเมินผลความรู้ความสามารถทางสติปัญญา โดยยังขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในสังคมปัจจุบันและในการประกอบธุรกิจทุกชนิด เพราะหากแม้ธุรกิจจะสามารถดำเนินไปได้แต่หากเจ้าของกิจการและผู้ประกอบการขาดคุณธรรมจริยธรรม ก็ไม่สามารถที่จะนำพากิจการดังกล่าวไปได้อย่างยั่งยืน การปลูกฝังคุณธรรมที่ดีกับนักเรียนจึงเป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้นักเรียนเกิดการซึมซับความดีโดยการใช้ โปรแกรมสมองในการสั่งจิตใต้สำนึกของเราให้เกิดความเชื่อมั่นในกรสั่งจิตของเราให้กระทำแต่ความดี เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีคุณธรรมของตนเองมีความคิดและเชื่ออย่างสนิทใจว่าเราเป็นคนอย่างนั้นจริงๆ หากมีความคิดและความเชื่อเช่นนั้นเป็นประจำก็จะกลายเป็นลักษณะนิสัยของผู้เรียนไปในที่สุด

การสอนความเป็นนักธุรกิจควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมในการเรียนการสอนนั้น นอกจากจะเป็นการเพิ่มสิ่งให้นักเรียนต้องเรียนรู้ในแง่ของงานอาชีพที่จะเป็นประสบการณ์ติดตัว เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพแล้ว การสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ตรงเป้าหมายชีวิตของนักเรียน ก็จะทำให้นักเรียนเกิดพลังในจิตใจของตนเอง และเกิดความมุ่งมั่นจดจ่อกับสิ่งเหล่านั้น ทำให้นักเรียนเกิดจากปฏิบัติอย่างจริงจัง นำสู่ความสำเร็จที่สุด

จวีร์วรรณ จันพลา และคณะ (๒๕๕๔) จากผลการวิจัยที่พบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์กับการออกแบบผลิตภัณฑ์จะดำเนินการควบคู่กันไปเป็นการพยายามค้นหาสร้างสรรค์สินค้าใหม่ หาวิธีแก้ไขหรือคำตอบใหม่ๆ สำหรับปัญหาต่างๆ ที่ต้องอาศัยวิทยาการที่ก้าวหน้า กรรมวิธีการผลิต การเลือกใช้วัสดุและหลักในการออกแบบ เข้าใจการวิเคราะห์ปัญหา การคิดออกแบบสร้างสรรค์ และการแก้ไขปรับปรุง ผลิตภัณฑ์โดยมีหลักการในการออกแบบผลิตภัณฑ์ดังนี้ ๑) หน้าที่ของการนำไปใช้ (Function) ๒) การประหยัด (Economy) ๓) ความทนทาน (Durability) ๔) วัสดุ (Material) ๕) โครงสร้าง (Construction) ๖) ความสวยงาม (Beauty) ๗) ลักษณะเด่นพิเศษเฉพาะอย่าง (Personality)

ซึ่งสอดคล้องกับ (สิริพิชญ์ วรรณภาส, ๒๕๕๑) ที่ได้ศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ชุมชนประเภทผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ผ้า ที่พบปัญหาสำคัญคือ ๑) ปัญหาด้านวัตถุดิบ ๒) ปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ ๓) ปัญหาการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ๔) ปัญหาการบริหารจัดการและการตลาด ๕) ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา ๖) ปัญหาองค์ความรู้และนวัตกรรม ๗) ปัญหาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฝึกอบรม ดังนั้นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากผ้าทอไทยทรงดำก็ต้องคำนึงถึง หลักการในการออกแบบผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาของผลิตภัณฑ์ลงไป

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการโครงการ

การดำเนินงานในโครงการนักรักงานน้อยมีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จัดทำเป็นกิจกรรมอาชีพเพิ่มเติมของโรงเรียน แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกกิจกรรม เนื่องจากสถานภาพงบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัด โดยได้ดำเนินงานตามลำดับ ดังนี้

๓.๑. ประการที่ศึกษา

นักเรียนกิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน อ.ป่าซาง จ.ลำพูน ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๓.๒. วิธีการดำเนินโครงการ

๑. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมผลิตภัณฑ์งานผ้า ปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่รักงานน้อยที่มีคุณธรรม มีพลังใจ มีความมุ่งมั่น พัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จ

๒. ปฏิบัติงานกลุ่มระดมสมอง พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์งานผ้าออกมา เพื่อสร้างรักงานน้อยมีคุณธรรมสร้างสรรค์ ผ่านการปักผ้า การเย็บผ้า และการย้อมผ้า โดยให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานลงบนผ้าให้มีความสวยงามและมีคุณค่า เพื่อนำไปจำหน่ายสร้างรายได้และต่อยอดในการประกอบอาชีพ

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้

๓.๓.๑ แบบบันทึกการเข้าร่วมอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า

๓.๓.๒ แบบประเมินชิ้นงาน

๓.๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ คณะครูผู้รับผิดชอบรวบรวมประชุมวิเคราะห์ศึกษาข้อมูลงานด้านหัตถกรรมท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน เพื่อหาแนวทางในการนำนักเรียนเข้าศึกษาเรียนรู้งานด้านหัตถกรรมงานผ้าในท้องถิ่นกับนักปราชญ์

๓.๔.๒ นำนักเรียนศึกษาดูงานและทำกิจกรรมงานด้านหัตถกรรมงานผ้าร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้

๓.๔.๓ ชิ้นงานผลิตภัณฑ์งานผ้าที่สร้างสรรค์จากงานฝีมือนักเรียนนำเสนอต่อกลุ่มอาชีพ

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ ตรวจสอบจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ในการเรียนรู้งานด้านหัตถกรรม

๓.๕.๒ ประเมินชิ้นงานของนักเรียนจากการได้รับความรู้และทักษะงานฝีมือด้านผลิตภัณฑ์งานผ้า

บทที่ ๔

ผลการดำเนินงานและประเมินโครงการ

ผลการดำเนินงาน

ด้านปริมาณ

๑. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า มีความรู้และความเข้าใจสามารถดำเนินปฏิบัติจริงในการสร้าง ผลิตภัณฑ์งานผ้า ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและนำเสนอใจอย่างเป็นรูปธรรม อย่างมีคุณภาพ นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ ๘๐

ด้านคุณภาพ

๑. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า มีความรู้และความเข้าใจสามารถดำเนินงานปฏิบัติจริงในการสร้าง ผลิตภัณฑ์งานผ้า สามารถปักผ้า การเย็บผ้า และการย้อมผ้า ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและนำเสนอใจอย่างเป็นรูปธรรม ผลงานอยู่ในเกณฑ์ ดี

จากการดำเนินโครงการนักเรียนมีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ อย่างมีคุณธรรมนำสู่ธุรกิจสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์งานผ้า มาใช้ในการดำเนินงาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสร้างอาชีพได้ในอนาคต มีรายได้ระหว่างเรียน เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อย่างสร้างสรรค์ มีความสุขในการประกอบอาชีพ การเผยแพร่ผลงานและนำเสนอผลงานของผู้เรียนต่อสาธารณชน เพิ่มมูลค่า วัตถุประสงค์ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการแบ่งปันและช่วยเหลือสังคม ทำให้นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๖ จังหวัดลำพูน สามารถเป็นนัก ธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่สามารถคิดเป็น ทำได้ ขายเป็น และสามารถต่อยอดใน อาชีพอื่น ๆ ได้ในอนาคต

การประเมินโครงการ

ผลการเข้าเรียนของนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า

ตารางการเข้าเรียนอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า

ชื่อ-สกุล	ห้อง	เวลาเข้าร่วมกิจกรรม (ครั้งที่/วัน เดือน ปี)																				ร ว ม	การปฏิบัติกิจกร และผลงาน/ ชิ้นงาน/คุณลักษณะ ของผู้เรียน (50)
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
หญิงธนรินทร์ จันทร์วาม	1/2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	45
หญิงนิชภา แก้วมาดี	1/2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	44
หญิงณิชาวีรย์ เงินดี	1/3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	46
หญิงรุ่งนภา ตาดี	1/1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	44
หญิงนลพรรณ ปวงมาลัย	1/1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	42
หญิงปัญญานุช สีลาศิริธรรม	1/4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	44
หญิงศุภาลักษณ์ ไรจนศิริสันติ	1/4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	47
หญิงกาญจนา ถนนจิตติ	1/3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	48
หญิงสุพนิภา เลาวัง	4/4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	46
หญิงชนภา ภักร์ไพรวลัย	4/4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	49
หญิงสลิมนิลิต ไก่ลัดจะ	4/4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	45
หญิงรุ่งทิวา โกมจรวุญ	4/4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	80	46

จากตารางพบว่า นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า ครบทุกกิจกรรม และได้ชิ้นงานออกมามีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการดำเนินโครงการนักเรียนธุรกิจน้อยมีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรมอาชีพผลิตภัณฑ์งานผ้า สรุปได้ดังนี้

ผลที่เกิดตามจุดประสงค์

1. ปลูกฝังให้นักเรียนอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ให้เพิ่มมูลค่ามากขึ้น
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ด้านการปักผ้า การเย็บผ้าและการย้อมผ้าไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อให้เกิดอาชีพ สร้างรายได้แก่นักเรียน ครอบครัว และชุมชน

ผลสัมฤทธิ์ของงาน

1. นักเรียน ร้อยละ ๘๐ มีจิตสำนึกอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง
2. นักเรียน ร้อยละ ๘๐ สามารถนำความรู้ด้านการปักผ้า การเย็บผ้าและการย้อมผ้าไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย สร้างรายได้ระหว่างเรียนและนำความรู้สร้างอาชีพได้ในอนาคต

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนมีทักษะพื้นฐานการเป็นผู้ประกอบการหรือการทำธุรกิจ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมาพัฒนาเพิ่มมูลค่า ดำรงชีวิตและคุณธรรมสู่ความสำเร็จการเป็นผู้ประกอบการ ซื่อสัตย์ขยัน อดทน มุ่งมั่น กตัญญูรู้จัก แบ่งปันสังคม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสร้างอาชีพได้ใน อนาคต มีรายได้ระหว่างเรียน ผลผลิตสินค้าอย่างสร้างสรรค์ มีความสุขในการประกอบอาชีพ การเผยแพร่ ผลงานและนำเสนอผลงานของผู้เรียนต่อสาธารณชน เพิ่มมูลค่าวัตถุดิบในท้องถิ่น เพื่อเป็นการแบ่งปันและ ช่วยเหลือสังคม
2. นักเรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ การ คิดอย่างมี วิचारณญาณ และการคิดแก้ปัญหา ผู้เรียนมีความตระหนักในการนำความรู้มาใช้ในการพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักชุมชนบ้านเกิดและรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการต่อยอดกิจกรรมสู่ห้องเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้การสร้างอาชีพต่อเนื่อง
2. ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์งานผ้าให้มีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกที่หลากหลาย
3. จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพของนักเรียน

บรรณานุกรม

- จूरูวรรณ จันทลา และคณะ. (๒๕๕๙). การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์. สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๙).
- คลังความรู้ออนไลน์. (๒๕๖๐). ทักษะ. สืบค้นเมื่อ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ จาก <https://www.im๒market.com>.
_____. (๒๕๖๐). อาชีพ. สืบค้นเมื่อ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ จาก <https://www.im๒market.com>.
- นันทวันจันทร์กลั่น. (๒๕๕๗). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต ๒. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- สหพัฒน์ ทิพยมาศ. (๒๕๖๑). การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน. สืบค้นเมื่อ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ จาก <https://sahapat๘๕.blogspot.com/๒๐๑๙/๐๒/๕-ksa.html>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๕๗). ทักษะ. สืบค้นเมื่อ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges=ทักษะ-๑๙-มีนาคม-๒๕๕๗>.

ภาคผนวก

ศึกษารายละเอียดหลักสูตรอบรมและโครงการนักรุกจิมน้อยๆ ประสานงานประชุมคุณครู ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ที่เกี่ยวข้อง วางแผนกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะ ส่วนที่เกี่ยวข้อง สํารวจวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ดำเนินการตามระเบียบการเงินพัสดุ

ศึกษารายละเอียด/ออกแบบ/กำหนดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะฯ สํารวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องและรายละเอียดข้อมูล เตรียมการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะฯ ดำเนินการปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ

ผลงานนักเรียน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ